

pravljali smo se na odločilno bitko resneje morebiti kakor Rusi in Japonci. Takoj v začetku so se nastavili in izprožili težki topovi in padale so trde krogle — besede: Verwahrung einlegen, Protest erheben, keine Verantwortung übernehmen für ein etwaiges Mißlingen der Konferenz, kein Tüpfel von unseren Rechten uns nehmen lassen itd.

Najhujši optimist si je moral reči, da bodeta konferenčna dneva nenavadno vroča ter da je konflikt neizogiben, ako se predsednik ne pokori našim zahtevam. In vendar je bil konec tako lep, dasi ni predsednik niti za pičico odnehal od svojega stališča in od svojih nazorov. Kaj pa se je torej zgodilo? Gosp. predsednik je nabral svoj obraz v prijazne gube, poiskal je nekaj lepih fraz ter je mirno bolj ali manj stvarno, a vendar odločno odbijal in izpodbijal razne zahteve, ki mu niso ugajale, a radovoljno izpolnil in upošteval one, ki se niso križale z njegovimi namerami. Tako je z veliko postrežljivostjo zagotovil, da nima nič proti temu, če letošnji stalni odbor izdela nov pravilnik za prihodnjo skupščino, dovolil je, da sta se smeli pri letošnji skupščini osnovati dve sekciji in nikakor ni nasprotoval obravnavi samostalnih predlogov potem, ko mu je bila izvršitev dnevnega reda osigurana. Pač pa je »želel«, da naj imajo dotični predlogi prikupno obliko, naj se torej ničesar ne terja in ničesar ne zahteva, naj ne sezajo v kroge, ki se pri znanem avstrijskem konservatizmu ne dajo izpremeniti, obsegajo torej naj le to, kar se v bližnji bodočnosti lahko dožene, ter je obljubil, da bo tako prirejene in opiljene predloge rad zagovarjal pri deželnem šolskem svetu. Kakšno metamorfozo so na ta način doživeli nekateri predlogi, naj dokaže naslednje: Ker sedaj ne izhaja več zbirka zakonov in odredb, je želel neki tovariš, da naj deželni šolski svet prej ko mogoče povzroči izdajo šolskih zakonov in naredb. Ko se je omenilo novega šolskega in učnega reda, ki baje v kratkem izide in bo uničil marsikatero naredbo, se je predlog tem razmeram prilagodil, da naj izide dotična zbirka takoj po izdaji tega reda, a gosp. Končanik je rekel: »Das Wort sofort streichen Sie nur!« in sprejeti predlog torej zahteva, da se naj po izdaji novega šolskega in učnega reda izda zbirka šolskih zakonov in naredb; torej nikakor ne prej.

Tako se je mirnemu in preišljenemu nastopu deželnega nadzornika posrečilo pregnati vse grozeče oblake, posrečilo se mu je začetkoma tako samosvestno nastopajoče delegate pridobiti zase brez vsake obvezne obljube, a vendar tako, da so bili oni sami s tem zadovoljni in so se večinoma še hvalili s svojim imenitnim uspehom.

V istini pa ne bo imela ravno minula skupščina ne za nas in ne za šolo nič večjega pomena kakor so ga imele njene prednice, in pravo je zadel oni, ki je rekel: »Zopet se je odigrala lepa komedija na našem polju.«

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca velikega srpana 1905 K 122.698.71.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

VII. štajerska deželna učiteljska skupščina v Gradcu.

(Konec.)

Delegati:

1. Za mesto Celje: Jožef Bobisut, ravnatelj ljud. šole v Celju
2. Za mesto Gradec: Ferd. Fellner, ravnatelj ljudske šole v Gradcu.
3. Za mesto Gradec: Karel Holzmann, učitelj v Gradcu.
4. „ „ „ Adolf pl. Calisto de Borgia, meščan. učitelj v Gradcu.
5. Za mesto Maribor: Karel Gassarek, učitelj v Mariboru.
6. „ „ „ Ernst Engelhart, učitelj v Mariboru.
7. „ „ Ptuj: Viljem Frisch, učitelj v Ptuju.
8. „ „ Arvež: Jožef Orth, nadučitelj v Arvežu.
9. „ okraj Aflenz: Karel Offenbacher, učitelj v St. Ilgenu.
10. „ „ Aussee: Benedikt Groller, učitelj v Altausseeju.
11. „ „ Birkfeld: Rajmund Kristoferitsch, nadučitelj v Stralleggu.
12. Za okraj Bruk: Adolf Gaischeg, ravnatelj meščanske šole v Bruku.
13. Za okraj Celje: Armin Gradišnik, nadučitelj na okoliški šoli v Celju.
14. Za okraj Celje: Ludovik Černej, interimni šolski vodja v Grižah.
15. Za okraj Deutschlandsberg: Adolf Bischofberger, nadučitelj v Deutsch-Landsbergu.
16. Za okraj Kozje: Emerik Moric, nadučitelj v St. Petru.
17. „ „ Eibiswald: Friderik Gröbl, naduč. v Eibiswaldu.
18. Za okraj Eisenerz: Emerik Hyden, nadučit. v Eisenerzu.
19. „ „ Fehring: Ivan Staud, učitelj v Unterlammu.
20. „ „ Feldbach: Anton Mayer, nadučit. v Feldbachu.
21. „ „ „ Alojzij Kopetzky, učitelj v Gleichenbergu.
22. Za okraj Vransko: Ivan Zotter, nadučit. na Gomilskem.
23. „ „ Ormož: Ernst Slanc, nadučit. pri Sv. Bolfenku.
24. „ „ Friedberg: Karel Köstler, nadučitelj v Sparbereggu.
25. Za okraj Frohnleiten: Franc Meixner, učitelj v Frohnleitenu.
26. Za okraj Fürstenfeld: Adolf Frankl, nadučit. v Söchanu.
27. „ „ St. Gallen: Franc Halleker, nadučit. v Palfanu.
28. „ „ Gleisdorf: Klemen Pröll, nadučit. v Gleisdorfu.
29. „ „ Konjice: Jakob Pukmeister, šolski voditelj na Koblju.
30. Za okraj Gradec (okol.): Franc Monschein, šol. voditelj v Tobelbadu.
31. Za okraj Gradec (okol.): Jožef Resch, naduč. v Andritzu.
32. „ „ Gröbming: Franc Wamprechtsamer, nadučitelj v Gröbmingu.
33. Za okraj Hartberg: Patr. Stern, nadučitelj v Hartbergu.
34. „ „ „ Srečko Supper, nadučitelj pri Sv. Magdaleni.
35. Za okraj Irdning: Rudolf Wernbacher, naduč. v Irdningu.
36. „ „ Judenburg: Franc Toplak, naduč. v Kumpitzu.
37. „ „ „ David Ocherbauer, učitelj v Fohnsdorfu.
38. Za okraj Kindberg: Alojzij Lux, nadučitelj v Veitschu.
39. „ „ Kirchbach: Julij Schroll, učitelj v Kirchbachu.
40. „ „ Knittelfeld: Franc Wachschtütz, učitelj v Knittelfeldu.

41. Za okraj Lipnica: Jože Hergg, učitelj v Lipnici.
42. " " " Ferdin. Schreithofer, nadučitelj v Tilmitschu.
43. Za okraj Ljubno (Leoben): Alojzij Schweinzger, učitelj v Ljubnem.
44. Za okraj Ljubno: Franc Holler, učitelj v Donawitzu.
45. " " Št. Lenart: Jože Mavrič, naduč. pri Sv. Trojici.
46. " " Sevnico: Jože Brinar, učitelj v Sevnici.
47. " " Liezen: Emanuel Sturm, učitelj v Admontu.
48. " " Ljutomer: Ivan Robič, ravnatelj v Ljutomeru.
49. " " Mahrenberg: Gottfried Sitter, naduč. v Vuzenici.
50. " " Maribor (okol.): Avgust Požegar, nadučitelj v Stranski vasi.
51. Za okraj Maribor (okol.): Matija Lichtenwallner, učitelj v Rušah.
52. Za okraj Šmarje: Alojzij Strmšek, naduč. pri Sv. Petru nad Medvedovem selu.
53. Za okraj Mariazell: Jožef Gamsjäger, učitelj v Gusswerku.
54. " " Mautern: Ivan Englisch, nadučitelj v Kalwangu.
55. " " Murau: Šimon Šinkovec, učitelj v Stadlu.
56. " " Cmurek (Mureck): Ivan Lamprecht, nadučitelj v Št. Petru.
57. Za okraj Cmurek (Mureck): Avgust Strauss, učitelj v Cmureku.
58. Za okraj Mürzzuschlag: Ivan Trebentschek, nadučitelj v Spitalu.
59. Za okraj Neumarkt: Fran Rubisch, nadučitelj v Št. Lambrechtu.
60. Za okraj Obdach: Albert Horvatek, učitelj v Obdachu.
61. " " Gornji grad: Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu.
62. Za okraj Gornja Radgona: Kvirin Pertl, naduč. v Kapeli.
63. " " Oberwölz: Ivan Vogl, naduč. v Oberwölzu.
64. " " Oberzeiring: Henrik Scherer, nadučitelj v Oberzeiringu.
65. Za okraj Ptuj (okol.): Franc Podobnik, naduč. v Hajdini.
66. " " " " Miha Vauhnik, naduč. v Makolah.
67. " " Pöllan: Leopold Hofer, naduč. v Pöllanbergu.
68. " " Radgona: Rudolf Leonado, učitelj v Radgoni.
69. " " Brežice: Ivan Knapič, nadučitelj na Vidmu.
70. " " Rogatec: Martin Brišnik, šolski vodja pri Sv. Roku.
71. Za okraj Rottenmann: Henrik Pichler, šolski vodja v Oppenbergu.
72. Za okraj Schladming: Rudolf Schmidt, naduč. v Pichlu.
73. " " Šoštanj: Jožef Armič, učitelj v Velenju.
74. Za okraj Stainz: Alojzij Rock, nadučitelj v Wieselsdorfu.
75. " " Laško: Anton Gnus, nadučitelj v Dolu.
76. " " " Robert Plavšak, učitelj v Trbovljah.
77. " " Voitsberg: Josip Löbel, ravnatelj meščanske šole v Voitsbergu.
78. Za okraj Voitsberg: Konrad Sattler, učitelj v Köflachu.
79. " " Vorau: Ludovik Zorn, naduč. v Mönichwaldu.
80. " " Weiz: Henrik Klotzinger, nadučitelj v Weizu.
81. " " " Jožef Schweighofer, nadučitelj v Št. Rupertu na Rabi.
82. Za okraj Wildon: Jožef Muhr, nadučitelj pri Sv. Križu.
83. " " Slovenska Bistrica: Jožef Sabati, nadučitelj v Zgornji Polskavi.
84. Za okraj Slovenjgradec: Ivan Trobej, učitelj v Slovenjgradcu.

Dopisi.

Goriško.

Stafaža raznim dostojanstvenikom po kršnem Krasu.

Cenjeni g. urednik! Že od maja meseca mi leži nekaj na srcu, kar moram po dolgem obotavljanju odložiti v olajšavo sebi in kolegom. Gotovo bi bil lahko pisal že prej, toda priznan rek pravi, da naglica ni dobra. Letošnje leto pa je popolnoma potrdilo veljavo tega reka. Vse psihične in fizične sile i. t. d. križem sveta stoje pod njegovim vplivom, ki je popolnoma uničil nagli razvoj. Obiskala nas je bila pravcata afričanska vročina. Kmalu za vročino je prišel zaključek šolskega leta, in vsak si je zaželel nekoliko počitka po večmesečnem trudu. Zdaj pa se bliža začetek novega delovanja in učiteljstvo zre na novo trpljenje. Zatorej prijemljem šele sedaj za pero, da z ogorčenjem očrtam položaj, v katerem so se nahajali učitelji po Krasu ob potovanju generalnega štaba in ob birmovanju.

Šola je po mnenju vseh priznanih pedagogov svetišče, ki ga ne sme nihče oskruniti. V šoli dobi zavetišče siromak kakor tudi bogatin. Kakor sme moliti v cerkvi vsakdo nemoteno k svojemu Bogu, tako sme v šoli vsakdo brez ozira na stan, narodnost in vero širiti si svoje znanje. Seveda velja vse navedeno specijalno o ljudski šoli, ki je temelj vsaki izobrazbi.

Ravno iz tega razloga pa je razvidno, da mora biti ljudska šola neodvisna, da ne služi nobenemu v njegove privatne namene, nikomur ne sme služiti v stafažo.

Tega principa pa ne poznajo niti vsi oni, ki morajo čuvati nad njo in ji povzdigovati ugled med narodom. Celo ti krogi smatrajo ljudsko šolo za nekak »Paradeschimmel«, ki mora povsod paradirati.

Meseca majnika tega solnčnega leta je potoval po Krasu generalni štab. Komaj smo zvedeli o njegovem prihodu, že je prišla g. okrajnega glavarja nekakšna mrzlica, hitro je sedel v voz in se je osebno peljal iz [Sežane v tiste vasi, skozi katere so imeli priti ti visoki vojaški dostojanstveniki. Na izprehod gotovo ni šel, poreče vsak. To ne — toda šel je osebno k šolskim voditeljem ter jim z veleresnim obrazom zabičeval, kako naj sprejmejo to gospodo. »Šolska mladina naj se postavi ob cesti z učiteljstvom in naj pozdravi dostojno mimogredoče častnike. Na šolskem poslopju pa naj vihrajo zastave v njih slavo i t. d.« Kakor ukazano, tako storjeno. Mladina je delala špalir, šole so bile odičene. Nihče ne ugovarja sprejemanju in počesčenju, kjer je na mestu. Toda kaj ima šola skupnega z militarizmom? Šolo izkušajo ponižati do tega, da bo delala stafažo vsakemu mogotcu, ki kdaj pogleda v ubožne naše vasi. Vpliva morda to vzgojevalno in blagodejno na pouk, če otroci med učno uro tečejo na ceste pozdravljat mimoidoče? Gotovo ne. Častniki pa tudi gotovo niso kakšni nadzorniki, ki bi morali nadzorovati šolsko mladino in pouk po zgledu izvestnih kranjskih šolnikov.

Ljudstvo plačuje že silno težko neštete milijone, ki jih požira nenasitni militarizem. Dan za dnevom se množe stroški zanj. Najboljše delavce mu pobere, ko jih najbolj potrebuje, zdaj pa mora še šolodolžna mladina hoditi na ceste pozdravljat in poveličevati njega zastopnike. Tu je mnogo podobnosti s temnim srednjim vekom ter s prvo polovico preteklega stoletja. Obsojenec ali pa tudi vojak se je moral prav lepo zahvaliti za milostno podelitev udarcev, ki so mu